

Motion till riksdagen 2020/21:3854

av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2020/21:78 Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera rehabiliteringsprocessen för att säkerställa att den inte försenas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera om den nya lagen är tillräckligt flexibel när det gäller personer som lider av covid-19 och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Följdmotionsrätten gällande ändringsbudgetar är starkt begränsad i praxis. Det gör att Kristdemokraternas yrkanden i denna följdmotion inte omfattar hela motionens intentioner, utan texten redogör även för Kristdemokraternas syn när det gäller andra aspekter av krisåtgärderna.

Regeringen har inkommit med en extra ändringsbudget med anledning av ändringar i socialförsäkringsbalken vars syfte är att skapa en mer flexibel rehabiliteringskedja för att på så sätt underlätta för vissa sjukskrivna att bli färdigrehabiliterade och återgå i arbete hos den tidigare arbetsgivaren. Ändringen består i att bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete efter dag 180 i rehabiliteringskedjan föreslås skjutas upp om övervägande skäl, i stället för särskilda skäl, talar för en återgång till tidigare arbetsgivare senast dag 365.

Sjukförsäkringen har stor betydelse för såväl människors trygghet som människors beteende och drivkrafter till arbete. För Kristdemokraterna är utgångspunkten att den ska vara trygg för den som saknar arbetsförmåga på grund av sjukdom och samtidigt bidra till stöd för att återkomma i arbete. På så sätt tar vi vara på både mänskliga och samhällseliga resurser.

Sjukförsäkringens tidsgränser fungerar som avstämningpunkter och har historiskt bidragit till en sjukskrivningsprocess som präglats av aktivitet, tidigare insatser för rehabilitering och en kontinuerlig kontakt med Försäkringskassan. Det ökade individuella stödet har lett till att fler kan återgå till sitt tidigare arbete och färre blir fast i långa sjukskrivningar med hopplöshet som följdverkning.

Då systemet är till för att stödja människan får vi dock inte blunda för problem som kan uppkomma. Den senaste tiden har det uppdagats att många som bedömts ha goda chanser att återgå i arbete hos sin tidigare arbetsgivare före sjukdag 365 blir av med sin sjukpenning efter dag 180. Det handlar således om en situation där ett flertal sjukskrivna, många som redan påbörjat en återgång i arbete på deltid, inte är färdig-rehabiliterade vid dag 180 och till följd av detta förlorar sin sjukpenning. Därmed mister dessa – många gånger personer med en psykiatrisk diagnos – chansen att bli färdig-rehabiliterade. Det menar vi är ett enormt slöseri med både enskildas och våra gemensamma resurser. Vi är därför positiva till regeringens förslag till ändring, ett förslag vi fört fram tidigare.

Kristdemokraterna är dock samtidigt av åsikten att den nya bestämmelsen inte får innebära att rehabiliteringsprocessen försenas. Vi delar Arbetsförmedlingens oro över att försäkrade, arbetsgivare och hälso- och sjukvården kan komma att uppfatta den nya bestämmelsen på ett sådant sätt att rehabiliteringsarbetet inte inleds i tid, vilket motverkar återgång i arbete. Vi menar att det är viktigt att regeringen fortsatt är tydlig med att en så tidig rehabiliteringsstart som möjligt fortfarande gäller. Att så också blir fallet måste regelbundet följas upp av regeringen såväl som Försäkringskassan och andra ansvariga myndigheter. Kristdemokraterna anser att rehabiliteringsprocessen bör utvärderas i enlighet med ovan.

Vi noterar även att regeringen i elfte timmen, efter många påtryckningar från bl.a. Kristdemokraterna, valde att föreslå ett tillfälligt stopp i de bedömningar mot normalt förekommande arbete som enligt nuvarande regelverk ska göras vid dag 180. Regeringens nya förslag gäller dock en allmän amnesti som riskerar att drabba dem vars rehabiliteringskedja nu med stor sannolikhet försenas, vilket därmed leder till en försenad återgång i arbete. Förslaget går även emot den hemställan som gjordes av Försäkringskassan tidigare om en liknande lösning, men som skulle bibehålla rehabiliteringskedjan intakt, gällande personer vars vård- och rehabiliteringsinsatser försenats på grund av covid-19, något regeringen också hörsammade genom förordningsändringen den 17 juni 2020 (SFS 2020:510).

Syftet med Kristdemokraternas förslag var att särskilt undanta personer som blivit långtidssjukskrivna i sviterna av covid-19. Anledningen till att dessa behöver ett särskilt undantag är att sjukdomen är ny och experterna uppger att de inte vet tillräckligt om vare sig viruset eller återhämtningen för att kunna ge en prognos kring konvalescens och möjlighet till återgång till arbete. Givet det skrala kunskapsläget om covid-19 är det därför ytterst svårt för dem som drabbats av viruset att bli färdig-rehabiliterade.

Det är även anmärkningsvärt att detta tillfälliga stopp enbart gäller fram till den 15 mars då lagändringen som är föreslagen i denna proposition träder i kraft – en lagändring som inte kommer att underlätta för dem som lider av långtidssjukdom på grund av covid-19. Dessa riskerar därmed återigen att bli utförsäkrade, trots att de inte fått adekvat stöd. Kristdemokraterna vill ha en tillfällig undantagsbestämmelse som möjliggör att personer som lider av långtidssjukdom på grund av covid-19 prövas mot ordinarie arbetsgivare även efter dag 180 och som ska gälla tills vidare.

Kristdemokraterna anser att giltighetstiden för den nya bestämmelsen bör utvärderas i enlighet med ovan.

Kristdemokraterna konstaterar även att regeringens förordningsändring ska gälla retroaktivt från den 21 december, något vi menar är alltför snålt tilltaget och riskerar att leda till att många faller mellan stolarna. Vi vet att det finns många som blivit nekade sjukpenning efter att ha varit långtidssjukskrivna på grund av covid-19 långt tidigare än den 21 december. Det är därför vår mening att retroaktiviteten bör sträcka sig längre tillbaka i tiden.

Vi menar mot den här bakgrunden att det finns anledning för regeringen att utvärdera om den nya lagen medför tillräcklig flexibilitet när det gäller personer som lider av covid-19. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Jakob Forssmed (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)

Hans Eklind (KD)

Désirée Pethrus (KD)